

Erfaring for livet

Det var en svært lydhør forsamling som var samlet i store auditorium ved Institutt for klinisk odontologi i Oslo, da seks tannpleierstudenter holdt foredrag om sine opplevelser i praksis i Tanzania. Dette er de første tannpleierstudentene som har reist ned og entusiasmen var stor da de skulle fortelle om hva de hadde lært og opplevd.

Å reise til Tanzania var en overveldende opplevelse, og studentene understreket at det viktigste man måtte lære seg, var at man ikke må sammenligne Norge og Tanzania.

– Vi må rett og slett akseptere de store kontrastene, og at verden er urettferdig, understreket de. Men når det

Det var Carl-Magnus Kjølstadmyr, Farah El-Mahjoubi, Atthedona Idrizi, Jovana Culibrk, Songül Kilinc og Kaja Aas Lindberg som var i Tanga. Foto: TCIPP

første sjokket hadde gitt seg, er opplevelsen av å reise hit en fantastisk mulighet, både faglig og menneskelig, var den samstemte konklusjonen fra alle studentene.

TANGA I TANZANIA • Destinasjonen for utvekslingen var Tanga i Tanzania. Studentene var invitert ned av Tanga International Competence Center (TICC), en norskeid stiftelse som jobber lokalt med utdanning og helse. TICC hadde registret at mange barn hadde mye tannsmertor relatert til det man mistenkte var karies, og ønsket derfor at tannpleierstudenter fra Norge kunne bidra til å kartlegge kariesproblemtikken blant barna. Studentene valgte å lage et undervisningsopplegg som kunne brukes i forebyggingen av karies blant barna her. Arbeidet med å kartlegge kariesutbredelsen blant barna skjedde gjennom HAMA, en underorganisasjon av TICC, som arbeider med ulike helseprogrammer rettet mot barn.

TRAVEL FØRSTE UKE • Den første uken ble hektisk for tannpleierstuden-

tene, og inneholdt alt fra Swahilikurs til introduksjon i kultur og helseprogrammene ved TICC. Allerede første dag, da de var med ut til en lokal skole, egentlig bare for å observere, ble tannpleierstudentene kastet inn i klinisk praksis, ved at flere barn hadde en forventning om å bli undersøkt, noe de da gjorde. Da studentene igjen skulle ut på skolebesøk, hadde de en god formening om hva som ventet dem.

HELSEPROGRAM • Et av helseprogrammene som HAMA driver, handler om at en gruppe sykepleierstudenter drar ut på skoler sammen med tolk og veileder for få finne ut hvilke barn som trenger helsehjelp. Målgruppen er barn mellom fire og fjorten år. Tannpleierstudentene fra Norge ble med på et slikt skolebesøk. Studentene satte opp en provisorisk tannklinik med plaststoler og engangsutstyr og utførte en enkel undersøkelse av over et hundre barn.

EN ANNEN KLINISK VIRKELIGHET • For norske studenter, som er vant med å undersøke norske barn, var det en unik opplevelse å undersøke barna

Ved hjelp av en dyktig tolk gjorde studentene en grundig undersøkelse av skolebarna. Foto: Privat

i Tanga. Tannpleierstudentene erfarte at mange barn hadde mye karies, men også andre problemer som for eksempel melketannrester, overflødige tenner og betennelser. Det var også flere barn som oppga at de hadde orale smerter. Selv om det var mange barn som hadde karies, var det også noen barn som hadde friske forhold. Ved hjelp av en tolk fikk tannpleierstudentene altså gjort grundige undersøkelser, og henvist barna videre til tannlege der det var nødvendig.

Studentene kartla også hvor mange barn som hadde tannbørste. Det var forøvrig litt uklart hvor mange barn som faktisk hadde tannbørste, da noen barn trodde at de ikke vil få utdelt en tannbørste dersom de svarte at de hadde en.

SØT MAT OG DRIKKE • Mye av grunnen til at det var så mye karies, kan skyldes at veldig mange barn hadde tilgang på mye søt mat og ikke minst, søt drikke. En viktig inntektskilde for fattige mødre, var nemlig at de solgte små billige saftposer ved skolene. Da dette jo er en viktig inntektskilde for mange, og dermed noe som offentlige myndigheter ikke ønsker å regulere, fører denne konstante tilgangen til den søte drikken til høy kariesforekomst hos skolebarn, og dermed tannmerter. Behandlingstilbudet hos tannlege var svært begrenset.

UNDERVISING – VARIG VERDI • Selv om det var svært lærerikt å undersøke alle disse barna klinisk, og ikke minst hjelpe og henvise de av dem som trengte det, var det viktigste tannpleierstudentene fikk gjøre mens de var i prak-

Alle barna fikk utdelt tannbørster av studentene: Foto Privat

sis, å undervise i helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid. Målgruppen for undervisningen var mødre som besøkte Ngamiani Health centre, skolebarn og ansatte ved TICC.

Ved å etterlate kunnskap hos de menneskene som skal fortsette å arbeide opp mot barna etter at studentene har satt kursen til Norge har utvekslingsoppholdet ført til noe med varig verdi, som vil få betydning for flere enn de hundre barna som tannpleierstudentene undersøkte.

De seks studentene tar med seg en erfaring for livet, når det nå er tilbake til studiehverdagen i Oslo. Praksisen i Tanzania skal nå danne utgangspunkt for seks bacheloroppgaver. På spørsmål om hva de ville ha gjort annerledes dersom de hadde fått mulighet til å dra ned en gang til, ville de blant annet hatt med seg kyretter, slik at de også kunne ha fjernet tannsten hos de barna som hadde mye av dette.

TRENGER NORSKE VEILEDERE

I TANGA • For å fortsette dette viktige praksisstudiet i Tanga er man avhengig av å ha gode veiledere, forklarer sek-

sjonssjef Kristin Beathe Hansen ved avdeling for tannpleierutdanning.

– Vi er derfor på utkikk etter frivillige tannpleiere som både er interessert i bistandsarbeid i Sør og studentveiledning. Vi dekker alle kostnader knyttet til reise og opphold for frivillige, og håper at en slik mulighet kan friste flere, sier Hansen

Skulle dette være av interesse, ta kontakt snarest med seksjonssjef Kristin Beathe Hansen k.b.hansen@odont.uio.no, tlf. 22 85 20 83 eller universitetslektor Anne Eikeland anne.eikeland@odont.uio.no, tlf. 22 85 22 95.

Tekst: Astrid Skiftesvik Bjørkeng